

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til folkeskolens prøver i faget idræt

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
November 2019

Indholdsfortegnelse

Formål med vejledningen	4
Prøvegrundlag - Fælles mål	5
Prøveform	6
Prøveforløb: Før prøven trin for trin	8
Gruppedannelse	9
Valg/definition af tema	9
Selvdefineret tema	10
Overskrift	10
Vejledning i forhold til tema	10
Opgivelse af tekster	11
Et eksempel på en opgivelse af tekster	12
Lodtrækning af indholdsområder	12
Vejledning	13
Et eksempel på et vejledningsforløb	15
Dispositioner	15
Eksempel på disposition	17
Forberedelse og hjælpemidler	18
Brugen af internettet/musik	18
Lærerens opgaver	18
Undervisningsbeskrivelse	18
Eksempel på en undervisningsbeskrivelse	20
Tidsplan	22
Info til eleverne	23
Selve prøven	24
Den praktiske del trin for trin	24
Den mundtlige del trin for trin	25
Tid og sted for prøven	25
Fordeling af tiden	26
Eksaminator/Flere eksaminatorer	26
Sikkerhed	27
Hjælpere	27
Hjælpemidler og rekvisitter	27
Prøve på særlig vilkår og fritagelse	37
Særlige prøvevilkår	37
Fritagelse fra prøve	37
§ 33 – Fritagelse for at blive bedømt på de kropslige færdigheder i prøven i idræt	28
§ 33 i prøvebekendtgørelsen	28
Elevgruppen	28
Den praktiske del af prøven	29
Fordeling af tiden	29
Vejledning	29
Under selve prøven	29

Vurderingen af elever under § 33	30
Hvordan og hvornår afgørelsen bliver truffet?	30
Information til censor.....	30
Censor	30
Vurderingskriterier.....	30
Bedømmelse/vejledende karakterbeskrivelse.....	32
Vejledende karakterbeskrivelse i skemaform.....	35
Sygdom og skader	37
Bilag 1.....	39
Bekendtgørelse om folkeskolens prøver.....	39

Ændringer i denne prøvevejledning (november 2019):

- Opgivelse af tekster s. 9-10
- Lodtrækning af indholdsområder s. 11
- Dispositioner s. 15
- Undervisningsbeskrivelsen s. 17
- Fordeling af tid s. 25
- Antal eksaminatorer s. 25
- Sikkerhed under prøven s. 26
- Prøve under § 33 s. 27
- Vejledende karakterbeskrivelser s. 31-35

Formål med vejledningen

Formålet med denne vejledning er at forklare og uddybe de krav, der stilles i prøvebekendtgørelsen i faget, således at skolens ledelse, faglærere og censor kan få svar på de spørgsmål, der måtte være i forbindelse med forberedelse og afholdelse af folkeskolens prøver.

Vejledningen tydeliggør den sammenhæng, der er mellem Fælles mål, prøvebekendtgørelsen og vurderingskriterier for prøverne i idræt. Kravene i faget idræt, som de er beskrevet i Fælles Mål og prøvebekendtgørelsen, danner grundlaget for tilrettelæggelsen af prøverne i idræt. Ifølge folkeskolelovens § 18, stk. 3, skal undervisningens indhold fastlægges således, at kravene ved prøverne i de enkelte fag kan opfyldes.

Fælles mål i idræt består af fagformål, kompetenceområder, kompetencemål og færdigheds- og videnområder, som alle skal indgå i tilrettelæggelsen af undervisningen i det enkelte fag.

Prøverne i idræt tager udgangspunkt i de bindende kompetencemål. Færdigheds- og vidensmålene bygger på grundige faglige vurderinger af, hvilke færdigheder, viden og fagligt indhold, der er nødvendigt for at opnå de forskellige kompetencemål. Færdigheds- og vidensmålene beskriver centrale færdigheder og viden i de enkelte fag i en mere konkret form, og indgår derfor i prøverne, selv om færdigheds- og vidensmålene er vejledende.

Eleverne skal inden prøverne orienteres om prøvekravene og vurderingskriterierne og om, hvordan prøvernes enkelte dele vil foregå. Eleverne skal ligeledes orienteres om praktiske og procedurermæssige forhold samt ordens- og prøveregler jf. prøvebekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3.

Denne vejledning er justeret i henhold til BEK nr. 1128 af 14. november 2019.

Læs mere i:

- **Prøvebekendtgørelsen** (fagbilaget til idræt findes i prøvebekendtgørelsen bilag 1, pkt. 15): [Link til prøvebekendtgørelsen](#)
- **Fælles Mål for idræt:** [Link til Fælles Mål for idræt](#)
- **Læseplan for idræt:** [Link til læseplan](#)
- **Karakterbekendtgørelsen:** [Link til karakterbekendtgørelsen](#)
- **Retningslinjer for mundtlige prøver:** [Link til retningslinjer](#)
- **Yderligere information og vejledning om prøveafholdelse kan læses i prøvemappen:** www.uvm.dk/fp

Prøvegrundlag - Fælles mål

Faget idræt er et obligatorisk fag i folkeskolen fra 1.-9. klasse. Undervisningen er opdelt i fire trinforløb: 1.-2. klasse, 3.-5.klasse, 6.-7. klasse og 8.-9. klasse. I faget idræt skal eleverne lære at indgå i alsidige og idrætslige sammenhænge, hvor det er centralt, at eleverne opnår kropslige færdigheder og viden om fysisk aktivitet samt oplever glæde ved og lyst til at udøve idræt i mange forskellige arenaer.

Prøven i idræt skal afspejle elevernes udbytte af undervisningen i idrætstimerne. Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. De skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse, og udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af.

Undervisningen tager udgangspunkt i fagets faglige helhedsforståelse, hvor fagets tre kompetenceområder afspejler, hvordan samspillet mellem de tre kompetenceområder er med til at skabe muligheder for, at eleverne udvikler kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer.

Kompetenceområderne og kompetencemålene er følgende:

1. **Alsidig idrætsudøvelse:** Eleven kan anvende komplekse bevægelsesmønstre i udvikling af en alsidig idrætspraksis.
2. **Idrætskultur og relationer:** Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv.
3. **Krop, træning og trivsel:** Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv.

og de dertil hørende færdigheds- og vidensområder for 4. trinforløb:

1. Alsidig idrætsudøvelse:
 - Redskabsaktiviteter
 - Boldbasis og boldspil
 - Dans og udtryk
 - Kropsbasis
 - Løb, spring og kast
 - Natur- og udeliv
2. Idrætskultur og relationer:
 - Samarbejde og ansvar
 - Normer og værdier
 - Idrætten i samfundet
 - Sprog og skriftsprog

3. Krop, træning og trivsel:

- Sundhed og trivsel
- Fysisk træning
- Krop og identitet

Prøveform

Faget idræt er til udtræk i den naturfaglige blok.

Prøven er en praktisk/mundtlig gruppeprøve, der aflægges i grupper af 2-5 elever.

Prøven består af en fremlæggelse af et praksisprogram og en efterfølgende reflekterende samtale.

Praksisprogrammet består af færdigheder og viden fra to færdigheds- og vidensområder, som i forhold til prøven bliver kaldt for indholdsområder. Indholdsområderne er fordelt i to puljer, pulje A og pulje B, og eleverne trækker et indholdsområde fra hver pulje. Praksisprogrammet baseres på de to lodtrukne indholdsområder.

Indholdsområderne er følgende:

Pulje A:

Redskabsaktiviteter

Dans og udtryk

Kropsbasis

Pulje B:

Løb, spring og kast

Fysisk træning

Boldebasis og boldspil

Natur- og udeliv (kan fravælges i forhold til praktiske årsager)

Grupperne vælger derefter et af de overordnede temaer eller et selvdefineret tema, der godkendes af læreren. Temaerne skal have et fælles idrætsfagligt indhold, som udspringer af arbejdet med færdigheds- og vidensområderne. Tema og indholdsområder skal både danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale. Temaet skal være tydeligt i gruppernes valg af aktiviteter og øvelser i deres praksisprogram samt foldes ud i den efterfølgende reflekterende samtale.

Prøvetiden inklusive votering er:

- a. 35 minutter for to elever
- b. 45 minutter for tre elever
- c. 55 minutter for fire elever
- d. 65 minutter for fem elever

Eleverne prøves i:

Kropslige færdigheder

- a) at tage kvalificerede valg
- b) at vise kvalitet i bevægelse

Sammensætning af praksisprogram

- a) praksisprogrammets sammenhæng med tema
- b) idrætslige færdigheder
- c) at udvikle idrætslige aktiviteter
- d) samarbejde

Idrætsfaglig viden

- a) i forhold til valgte tema
- b) i forhold til programmets to indholdsområder
- c) anvendelse af fagord og begreber

På baggrund af en helhedsvurdering af eleven gives der en individuel karakter.

Prøveforløb: Før prøven trin for trin

1. Gruppedannelse

Grupper på 2-5 elever dannes (jf. afsnittet om gruppedannelse).

2. Valg/definition af tema

Med udgangspunkt i Fælles Mål vælger/definerer læreren i samråd med eleverne minimum tre temaer, der har været genstand for undervisning i fagets 4. trinforløb, og som opgives. (jf. afsnittet om valg af tema).

3. Opgivelse af tekster

Læreren udvælger 15-20 sider tekst, som skal opgives, inden eleverne trækker indholdsområderne. Der opgives mellem 15 og 20 normalsider, der fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori. (jf. afsnittet om opgivelse af tekst)

4. Lodtrækning af indholdsområder

Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder i henholdsvis pulje A og pulje B senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin december/januar kan ske tidligst fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og senest 1. december (jf. afsnittet om lodtrækning af indholdsområder).

5. Valg af tema

Grupperne vælger – med vejledning fra læreren – ét af de opgivne temaer eller et selvdefineret tema. Et selvdefineret tema er et tema, som eleverne selv vælger. Temaet skal stadig tage udgangspunkt i Fælles Mål og godkendes af læreren. Temaet skal kobles til praksisprogrammet og foldes ud til den mundtlige del (jf. afsnittet om valg/definition af tema).

6. Vejledning

Grupperne indkredser – med vejledning fra læreren – hvilke øvelser de vil bygge deres praksisprogram op omkring, samt hvordan de vil koble praksisprogrammet sammen med gruppens udvalgte tema (jf. afsnittet om vejledning).

7. Undervisningsbeskrivelse

Når faget er udtrukket, eller eventuelt før, udfærdiger læreren en undervisningsbeskrivelse, som udleveres til eleverne hurtigst muligt efter den 1. april for prøvetermin maj-juni og 1. december for prøvetermin december/januar og senest ved udtræksfagernes offentliggørelse (jf. afsnittet om undervisningsbeskrivelse med eksempler).

Undervisningsbeskrivelsen skal omfatte oplysninger om undervisningens form og indhold inden for fagets tre kompetenceområder, og den skal indeholde beskrivelser af undervisningen inden for alle færdigheds- og vidensområder i alle tre kompetenceområder, samt en tydelig beskrivelse af arbejdet med de tre udvalgte temaer. Det skal fremgå af undervisningsbeskrivelsen, hvilke tekster og multimodale tekster, der har været anvendt i undervisningen (jf. afsnittet om undervisningsbeskrivelse).

8. Udarbejdelse af praksisprogram og disposition

Grupperne udarbejder – med vejledning fra læreren – en disposition for deres praktiske og mundtlige prøve. Dispositionen godkendes og underskrives af læreren og eleverne. Dispositionen afleveres i to eksemplarer til læreren (jf. afsnittet om dispositioner).

9. Eleverne træner og forbereder

Eleverne arbejder med deres praksisprogram samt den mundtlige del gennem træning og forberedelse frem mod prøven.

10. Tidsplan

Læreren udarbejder en tidsplan for prøveafholdelsen, så der er afsat tid til, at grupperne kan stille remedier frem til deres praksisprogram (jf. afsnittet om tidsplan med eksempel).

11. Censor

Læreren sørger for, at tidsplan, undervisningsbeskrivelse, dispositioner samt en oversigt over opgivelse af tekster er tilgængelig for censor, så censor har det i hænde senest 14 kalenderdage før prøveafholdelsen.

12. Praktiske forhold

Læreren tilrettelægger, hvor og hvordan de praktiske og mundtlige dele af prøven skal foregå.

Gruppedannelse

Eleverne danner grupper af 2-5 elever med vejledning fra læreren. Det er lærerens ansvar at sørge for en ramme omkring en god gruppedannelsesproces, samt at alle elever indgår i en gruppe.

Det kan være en fordel at opfordre eleverne til at danne grupper ud fra forskellige kompetencer, så gruppen har større viden inden for forskellige indholdsområder.

I henhold til prøvebekendtgørelsens § 21, stk. 2 kan skolens leder i helt særlige tilfælde beslutte, at prøven i idræt kan tilrettelægges som en individuel prøve for en elev, når det er begrundet i et specifikt hensyn. Det kunne fx dreje sig om en elev, der bliver indskrevet på skolen, efter at gruppedannelsen i klassen er gennemført. En elev, der går op alene, vil få tildelt samme tid som en gruppe på to elever.

Valg/definition af tema

I undervisningen inddrages et antal temaer, som er valgt i henhold til fagets tre kompetenceområder og eventuelt valgt/konstrueret på baggrund af aktualitet eller særlig interesse fra elevernes side. Temaerne kunne fx være *“Idræt og historie”*, *“Idræt og kultur”*, *“Idræt og sundhed”*.

Inden eleverne trækker deres indholdsområder fra pulje A og pulje B, har læreren i samråd med eleverne udvalgt minimum tre temaer, som de kan vælge at arbejde med til prøven. Disse offentliggøres af læreren, inden grupperne trækker deres indholdsområder tidligst den 1. april/1. december eller senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder.

Det er vigtigt, at de temaer, der arbejdes med og udvælges til prøven, tænkes ind i alle indholdsområderne, og at de ikke bliver for specifikke omkring et indholdsområde. Fx er et tema som

“*Idræt og dans*” meget snævert i forhold til indholdsområdet “*Dans og udtryk*”. Et mere bredt tema kunne være “*Idræt og kultur*”, der kunne handle om kulturforskellene mellem et fitnesscenter og kulturen i en forening eller streetkulturens mange forskellige aktiviteter, som fx streetbasket, streetfodbold og hip hop dans.

Et andet tema, som også kan tænkes bredt, kunne fx være “*Idræt og historie*”, hvor eleverne kunne arbejde med dansen gennem tiderne, boldspillets udvikling, redskabernes udvikling eller evt. redskabsgymnastikkens udvikling, som bl.a. har bevæget sig fra klassisk gymnastik til parkour og fra organiseret idræt til uorganiseret idræt. Det kunne også være foreningslivets udvikling inden for fx gymnastik, dans og bold frem til fitnesscentrenes tilbud, herunder yoga, crossfitness, power hold m.m. Igen drejer det sig om organiseret idræt overfor uorganiseret.

Når eleverne har trukket deres indholdsområder, vælger de i samråd med læreren, hvilket tema de vil arbejde med. Temaet skal afspejles både i den praktiske og mundtlige del af prøven. Hvis eleverne vælger at arbejde med et selvdefineret tema, som læreren ikke har opgivet, er det vigtigt, at læreren vejleder gruppen, så temaet har et fælles idrætsfagligt indhold, som udspringer af arbejdet med kompetenceområderne.

Selvdefineret tema

Vælger eleverne et selvdefineret tema, er det deres opgave i samråd med læreren at opgive tekster i forhold til det selvvalgte tema. Dette skal forstås således, at gruppen skal vælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema, som de erstatter for tilsvarende tematekster. Deres samlede opgivelse skal ende på 15-20 sider ligeligt fordelt mellem tematekster og idrætsfaglige tekster.

Disse tekster påføres elevernes disposition, printes ud og vedlægges gruppens disposition, som gøres tilgængelige for censor.

Eksempler på temaer:

Idræt og samarbejde
Idræt og sundhed
Idræt og identitet
Idræt og køn
Idræt og kultur

Overskrift

For nogle grupper kan det være en hjælp, at de giver deres praksisprogram en overskrift, som kan være med til at skabe et univers, sætte en scene eller blot fungere som en rød tråd i deres praksisprogram. Det kunne fx være, at eleverne har valgt temaet “*Idræt og kultur*” og sætter overskriften “*Jorden rundt*” på deres praksisprogram. Et andet eksempel kunne være temaet “*Idræt og samarbejde*”, hvor overskriften kunne være: “*Sammen er vi stærke!*”

Vejledning i forhold til tema

Det er vigtigt, at eleverne lader temaet være et styrende fokus både gennem praksisprogrammet og den mundtlige del, så gruppens valgte tema danner grundlag for alle valg af aktiviteter og øvelser.

I vejledningen af eleverne er det en fordel at stille dem følgende spørgsmål: "Hvordan ser I præcis jeres valgte tema indgå i de øvelser/aktiviteter, som I har valgt til jeres praksisprogram?", "Hvilke øvelser gør jeres tema tydeligt?" og "Hvorfor er jeres valg gode i forhold til jeres tema?"

Opgivelse af tekster

Eleverne skal kende til opgivelsen af tekster inden de lodtrækker indholdsområderne, hvilket sker senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april forud for prøveterminen i maj/juni og 1. december forud for prøveterminen i december/januar. Der opgives 15-20 normalsider ligeligt fordelt mellem tekster til de udvalgte temaer og idrætsfaglige teori tekster, der har været genstand for undervisning på 8. og 9. klassetrin. Multimodale tekster som fx billeder, lyd, film, hjemmesider m.m., kan også opgives, hvis de har været anvendt i undervisningen, men de tæller ikke med i de 15-20 normalsider. Henvisningerne til de multimodale tekster angives også med kilde, fx titel og link på den anvendte hjemmeside. Elevernes egne producerede materialer, fx filmklip m.m. kan ikke opgives – heller ikke selvom de findes på nettet.

Opgivne tekster skal være på dansk.

Det er lærerens faglige vurdering om en tekst, der indeholder billeder eller modeller, skal opgives som en multimodal tekst eller en normalside tekst. Det vurderes ud fra den måde, teksten er blevet anvendt på i undervisningen – og om vægtingen har været på tekst eller fx billeder, grafer med mere.

Opgivelsen sendes sammen med undervisningsbeskrivelsen, dispositionerne og tidsplanen til censor. Teksterne skal være tilgængelige for censor og det anbefales, at man printer alle tekster ud, og at de sendes sammen med opgivelsen.

Indeholder opgivelsen tekster fra et digitalt undervisningsforlag skal de printes og sendes til censor sammen med opgivelsen, da det ikke kan garanteres, at censor har adgang til de digitale tekster.

I tilfælde af, at en gruppe vælger et selvvalgt tema, er det deres opgave i samråd med læreren at udvælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema. Dette skal forstås således, at gruppen skal vælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema, som de erstatter for tilsvarende tematekster. Deres samlede opgivelse skal ende på 15-20 sider ligeligt fordelt mellem tematekster og idrætsfaglige tekster. Disse tekster påføres elevernes disposition, printes ud og vedlægges gruppens disposition, som gøres tilgængelige for censor.

Et eksempel på en opgivelse af tekster

Opgivelse af tekster	15-20 sider ligeligt fordelt mellem temafaglige tekster og idrætsfaglige teoritekster.
Temafaglige tekster	Der opgives tekster, der berører de tre eller flere udvalgte temaer. Skriv tekstens overskrift og antal af normalsider, som teksten fylder.
Idrætsfaglige teoritekster	Der opgives tekster af idrætsfaglig karakter, fx anatomi eller fysiologi tekster, teknik og taktik tekster. Skriv tekstens overskrift og antal af normalsider, som teksten fylder.
Multimodale tekster	Der er ikke krav om opgivelse af multimodale tekster, men det er en mulighed. Multimodale tekster er tekster, der ikke kan tælles. Det kan være billeder, lyd, film, hjemmesider m.m. Her kunne fx opgives en video af et strakt fald, der har været brugt i undervisningen.
	Husk, at hvis der opgives sider fra en hjemmeside, er det vigtigt, at man lokaliserer siden med et præcis link. Det er fx ikke nok at angive hjemmesidens navn. Man skal angive den konkrete side, der har været arbejdet på, samt hvilken dato man fandt siden. Fx betegner http://traenerguiden.dgi.dk/ den overordnede hjemmeside, men siden, hvor det strakte fald er angives som: http://traenerguiden.dgi.dk/Gymnastik/øvelsesbank/Redskabsaktiviteter/6392?a=5487,6393,6392,6391,5682,6482,5674,6390,6480,6389,5724,6388,5740,5638,5623,6387,5732,5734,6487,5626,5675,5630 Tekster fra en hjemmeside skal printes ud og sendes eller hentes ned fra siden og vedhæftes den samlede opgivelse til censor.

Lodtrækning af indholdsområder

Eleverne trækker gruppevis ét indholdsområde fra pulje A og ét indholdsområde fra pulje B, senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april for prøverne i prøvetermin maj/juni og 1. december for prøvetermin december/januar. Eleverne skal have udleveret en oversigt over de opgivne tekster inden lodtrækningen.

Lodtrækningen af indholdsområderne skal ske under overværelse af skolens leder. Når en gruppe har trukket en seddel med et indholdsområde, lægges sedlen tilbage i samme pulje, sådan at alle grupper har mulighed for at trække de samme indholdsområder. Det kan være en fordel at sedlerne fra pulje A har en farve og sedlerne fra pulje B har en anden farve.

Puljerne indeholder indholdsområderne fra fagets kompetenceområder. Indholdsområdet Natur- og udeliv er ikke obligatorisk som indholdsområde i lodtrækningen af hensyn til den praktiske planlægning af prøven. Hvis man som lærer ønsker, at eleverne skal prøves i Natur- og udeliv, placeres indholdsområdet i pulje B. Det er altså frivilligt, om læreren vil inddrage indholdsområdet Natur- og udeliv til selve prøven.

De øvrige områder er obligatoriske i forhold til prøven og skal fordeles i puljerne, som det fremgår af skemaet.

Puljerne indeholder følgende indholdsområder:

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Boldbasis og boldspil
Dans og udtryk	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur- og udeliv

Det er vigtigt, at man har læst både Fælles Mål for faget idræt og Læseplanen for at være fortrolig med, hvad indholdsområderne indeholder. Hvad skal eleverne lære i arbejdet med disse indholdsområder, hvilke kompetencer, færdigheder og former for viden skal de opnå, og hvad bliver eleverne prøvet i, når de trækker de forskellige indholdsområder til en evt. prøve?

Vejledning

Undervisningen i faget idræt skal omfatte alle 3 kompetenceområder, der er med til at give eleverne mulighed for at udvikle kropslige færdigheder, give eleverne kompetencer til at sammensætte et praksisprogram og udvikle idrætsfaglig viden. Vejledningen skal derfor tage udgangspunkt i Fælles Mål og den undervisning, som eleverne har modtaget.

Fra den 1. april (fsva. prøveterminen maj-juni) /1. december (fsva. prøvetermin december-januar), hvor eleverne kan trække indholdsområder, vejledes eleverne i udarbejdelse af dispositioner, herunder bl.a. valg af tema og sammensætningen af praksisprogram med henblik på en prøve.

Eleverne kan blandt andet vejledes i:

- processen omkring valg af tema i forhold til deres lodtrukne indholdsområder
- sammensætning af praksisprogrammet
- valg af øvelser, aktiviteter, bevægelses-sammensætninger m.m.
- forberedelse af den mundtlige del
- træning af praksisprogrammet

Under vejledning af eleverne er det en god ide at få dem til at reflektere over egen praksis, herunder de valg de træffer gennem åbne spørgsmål. Det kunne fx være: *Hvorfor har I valgt netop den øvelse? Kunne man vælge andre øvelser, hvor der arbejdes med samme muskelgruppe? Hvordan tænker I temaet ind? Hvordan tænker I progression ind i jeres forløb? Hvorfor viser I ikke alle det samme?*

Det er ikke sikkert, at alle grupper har brug for lige meget vejledning inden for alle områder. Det må derfor være lærerens faglige vurdering samt skolens beslutning om mængden af vejledning, der afgør, hvor meget vejledning de enkelte grupper har brug for.

Vejledningen kan foregå i undervisningstimerne eller som vejledningstimer, og det er muligt at give vejledning helt frem til prøvens start. Det er skolelederens ansvar at være med til at skabe de

bedste rammer for, at eleverne kan modtage den optimale vejledning. Derfor er det hensigtsmæssigt at indgå en dialog med skolens ledelse allerede tidligt i forløbet i forhold til planlægning af undervisningstid, vejledning og fysiske rammer.

Efter offentliggørelse af udtræksfagene, og frem til afholdelse af prøven, kan undervisningen foregå som vejledning i elevernes planlægning af selve prøven.

Bliver faget ikke udtrukket, kan man vælge at lade eleverne arbejde videre med deres praksisprogrammer og fremlægge dem for hinanden, som en afslutning på faget.

I tilfælde af, at eleverne forbereder sig til prøven på skolen i form af praktisk træning, er det vigtigt, at have fokus på tilsyn og sikkerhed i skolens træningslokaler. Det er skolen, der fører tilsyn med og har ansvaret for sikkerheden i skolens træningslokaler.

Et eksempel på et vejledningsforløb

Vejledningsforløb frem mod prøven i idræt i sommerterminen.

Tre uger før den 1. april/1.december:

Eleverne danner grupper i samråd med læreren.

Eleverne udvælger minimum tre temaer fra undervisningen i samråd med læreren. Læreren udvælger 15-20 sider tekst som opgives og eleverne bliver gjort bekendt med.

Den 1. april/1.december:

Eleverne trækker gruppevis ét indholdsområde fra pulje A og ét indholdsområde fra pulje B.

Fra den 1. april/1.december til dagen for offentliggørelsen af udtræksfagene:

Eleverne arbejder med udarbejdelse af disposition, praksisprogram og den mundtlige del i idrætstimer og evt. i den understøttende undervisning.

Dagen for offentliggørelse af udtræksfagene:

Idræt er udtrukket:

Eleverne arbejder videre frem mod prøvedatoen med deres programmer og mundtlige del. Dispositionerne skal færdiggøres og afleveres, så de kan være censor i hænde senest 14 dage før prøvedagen.

Undervisningstiden i faget omlægges til vejledning frem mod sidste skoledag. Efter sidste skoledag planlægges der træning og vejledning i de tre dage før prøven. Eleverne skal fx til prøve torsdag, og derfor er lærertimer mandag, tirsdag og onsdag omlagt til vejledning.

Idræt er IKKE udtrukket:

Eleverne fremviser deres praksisprogrammer i deres undervisningstid frem mod sidste skoledag.

Dispositioner

Når grupperne har trukket to indholdsområder og valgt et tema pr. gruppe, skal de med udgangspunkt i lærerens vejledning udarbejde en disposition for deres prøve.

En disposition skal indeholde følgende:

- gruppemedlemmernes navne og klasse
- angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder
- en kort oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet
- en kort redegørelse for valg af tema, herunder hvordan temaet viser sig i praksisprogrammet, og hvordan eleverne vælger at inddrage temaet og indholdsområderne i den mundtlige del
- angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen
- angivelse af digitale medier, herunder musik og video, der evt. indgår i prøven
- elevernes og lærerens underskrifter

De praktiske øvelser og tiden i praksisprogrammet skal fordeles ligeligt mellem de to lodtrukne indholdsområder. Oversigten over praktiske øvelser skal være med til at skabe en forståelse for, hvad lærer og censor kan forvente at se igennem hele praksisprogrammet. Det er med til at skabe et overblik over praksisprogrammet.

Såfremt eleverne i en gruppe har forskellige forudsætninger, kan de enkelte medlemmer af gruppen vælge at vise forskellige øvelser og aktiviteter og på forskelligt niveau.

Opvarmning skal ligge i tiden inden prøven og ikke indgå i dispositionen, hvis eleverne ikke har trukket "Fysisk træning".

Eleverne skal ved hjælp af en kort redegørelse for valg af tema i forhold til indholdsområderne beskrive, hvorfor de har valgt temaet, og hvordan de vil skabe sammenhæng mellem temaet og de valgte praktiske øvelser inden for indholdsområderne. De skal desuden skrive, hvordan de vil inddrage tema og praksisprogrammet i den mundtlige del.

Fx kunne afsnittene starte med følgende sætninger: "Vi har valgt temaet XXX, fordi...", "I vores praksis vil vi gerne vise.", "I vores efterfølgende samtale vil vi gerne komme ind på..." og "Vi vil komme ind på følgende punkter i den mundtlige samtale..."

I tilfælde af at eleverne har valgt et selvvalgt tema, skal eleverne skrive, hvilke tematekst(er) de, i samråd med læreren, har besluttet at anvende under deres forberedelse. (Se afsnittet "*Valg/definition af tema*").

Dispositionen godkendes af læreren forud for prøven. Hver enkelt gruppe skal aflevere en disposition til læreren i to eksemplarer. Dispositionerne skal være underskrevet af alle i gruppen. Dispositionen er adgangsgivende for aflæggelse af prøven. Det er lærerens opgave at hjælpe og vejlede alle grupper, så de får afleveret til tiden.

Elever der ikke har afleveret en underskrevet disposition til tiden, kan ikke aflægge prøve.

Grupperne afleverer dispositionen, så læreren har tid til at sørge for at materialet, der danner grundlag for prøven, kan gøres tilgængeligt for censor senest 14 kalenderdage for prøveafholdelsen. Det er en fordel for censor, hvis man sætter billeder af eleverne på dispositionen.

Der vil kunne ændres i dispositionen under elevernes forberedelse frem mod prøven i tilfælde af udvikling og ændringer i programmet i forhold til indholdet i praksisprogrammet. De lodtrukne indholdsområder kan der ikke ændres på.

Hvis der er ændret i dispositionen, skal revideret eksemplar medbringes til prøven til både lærer og censor.

Dispositionen tæller ikke med i bedømmelsen, men danner udgangspunkt for elevernes prøve.

Vurderingen af eleverne begynder først, når prøven begynder, altså når praksisprogrammet begynder.

Dispositionen er vejledende, og der kan forekomme ændringer i indholdet af praksisprogrammet helt frem til prøven.

Eksempel på disposition

Disposition for prøven i idræt		
Gruppens medlemmer:	Anne Andersen, Søren Sørensen, Hans Hansen og Ib Ibsen.	
Indholdsområder:	A) Dans og udtryk	B) Løb, spring og kast
Tema:	Idræt og historie	

Praksisprogrammet	
Indholdsområde A	Indholdsområde B
Folkedans I traditionel forstand Hip hop dans fra New York Jump Style fra Belgien Vi bevæger os fra en aktivitet til en anden vha. udtryks-aktiviteter, hvor vi sejler, flyver, kører med tog og i bil.	Basisøvelser inden for løb og spring samt <ul style="list-style-type: none">• Mini stafetter med fokus på aflevering af depeche• Løb på forskellige måder• Afslutter med en "rigtig" stafet, hvor der er fokus på løbestil og aflevering af depeche• Forøvelser til længdespring på 3 niveauer• Afslutter med det færdige længdespring

Redegørelse for valg af praksisøvelser og sammenhæng med tema i forhold til praksisprogram og mundtlig del
<ul style="list-style-type: none">• Vi har valgt Idræt og historie, da vi finder det interessant, hvordan historien inden for både dansen og atletikken har udviklet sig på godt og ondt. Vi er optaget af, at atletikkens historie går helt tilbage til de Olympiske lege i 776 f. Kr. og udviklingen af denne. Vi er også optaget af de forskellige danses historie, hvor de kommer fra og hvordan de opstod.• I vores praksisprogram vil vi gerne vise vores bud på en historisk udvikling i dansen, som er gået fra fællesskab til det individuelle, samt hvordan atletikken har udviklet sig gennem tiden fra den individuelle præstation til en holdpræstation.• I vores efterfølgende samtale vil vi gerne komme ind på, hvordan det kan være, at historien har ændret sig gennem tiden på godt og ondt. Vi vil også perspektivere til egne erfaringer og vores egne tanker omkring dette, da vi ser både fordele og ulemper.

Anvendte tekster og multimodale tekster
<p>http://historienet.dk/kultur/sport/sport-sportens-historie http://dansk-atletik.dk/om-atletik/atletikkens-historie.aspx https://faktalink.dk/titelliste/hiph Dansehjulet https://vicekosmos.dk/fileadmin/user_upload/viden_udvikling/sundhedsfremme/publikationer/plakater/Idr%C3%A6tsplakat - dansehjul.pdf</p>

Evt. anvendte digitale medier
<ul style="list-style-type: none">• Baggrundsbilleder af forskellige dansestile og atletikdiscipliner

Lærer underskrift	Elev underskrifter

Forberedelse og hjælpemidler

Når dispositionen er udarbejdet og godkendt af læreren, påbegynder eleverne den praktiske udarbejdelse og træning af deres praksisprogram og forberedelse til den mundtlige del.

Læreren udarbejder – eventuelt i samarbejde med skolens leder – en plan for, hvornår grupperne kan træne på skolen, så de har mulighed for vejledning i den planlagte øvetid. Det er skolelederens ansvar at skabe de bedste rammer for eleverne, så de kan træne og øve inden for de bedst mulige rammer.

Andre end faglæreren kan godt varetage opsyn med eleverne, hvis faglæreren ikke selv har mulighed for det. Men det vil være mest hensigtsmæssigt, at det er faglæreren, så der også kan vejledes, mens der øves.

Opsyn er ikke påkrævet, når eleverne træner uden for skoletiden og uden for skolen. Hvis eleverne træner uden for skolen i skoletiden, er det stadig skolens ansvar.

Skolen stiller, i det omfang det er muligt, de nødvendige remedier til rådighed for eleverne.

Under hele prøveforløbet må eleverne benytte alle hjælpemidler. Dette omfatter eksempelvis egne noter, tekster og multimodale tekster, digitalt udstyr og internettet. Endvidere må eleverne benytte idrætslige hjælpemidler og andre redskaber og udstyr i det omfang, man har forholdt sig til lokale retningslinjer og regler. Der kan være lokale regler i brug af fx afsætsredskaber.

Brugen af internettet/musik

Eleverne kan frit bruge internettet i deres forberedelsesperiode frem mod prøven. Elever, der ønsker at tilgå nettet under prøven skal i deres forberedelsesperiode beslutte, hvad de vil tilgå på internettet. Det kan være en musikliste, en film eller billeder. Der må under prøven ikke søges ny viden på internettet. Det kan fx være, at eleverne skal forklare en bevægelsesanalyse vha. en film, så skal filmen være udvalgt og hentet ned fra internettet i forberedelsesperioden og ikke søges efter under selve prøven.

Eleverne skal på deres disposition angive, hvilke digitale medier herunder musik og video, der evt. indgår i prøven.

Lærerens opgaver

Undervisningsbeskrivelse

Undervisningsbeskrivelsen danner forbindelse mellem undervisningen og prøven. Den er udtryk for, hvordan der i undervisningen har været arbejdet inden for fagets 3 kompetenceområder: *Alsidig idrætsudøvelse, Idrætskultur og relationer og Krop, træning og trivsel.*

Undervisningsbeskrivelsen skal ydermere oplyse om undervisningens form og indhold. Samlet skal undervisningsbeskrivelsen være dækkende for de 3 kompetenceområder i Fælles Mål efter 8.-9. klassetrin. Alle færdigheds- og vidensområderne skal være beskrevet, selv om de ikke alle bliver udtrykt. Hvis fx en klasse ved lodtrækningen tilfældigvis ikke har trukket "Dans og udtryk", skal det stadig beskrives i undervisningsbeskrivelsen. I det tilfælde at man ikke opgiver Natur- og udeliv,

skal dette indholdsområde dog stadig beskrives i undervisningsbeskrivelsen. Den samlede undervisningsbeskrivelse af alle færdigheds- og vidensområderne er med til at give fuldstændigt billede af den undervisning eleverne har modtaget i idræt.

Undervisningsbeskrivelsen skal for censor være overskuelig og nem at læse i forhold til, hvad og hvordan der er arbejdet med de tre kompetenceområder, hvilke temaer og hvilken litteratur, der er opgivet.

Undervisningsbeskrivelsen kan være med til at give eleverne et overblik over deres undervisningsforløb og på den måde være en hjælp i deres udarbejdelsesproces for deres praksisprogram og det mundtlige indhold.

Det kan være hensigtsmæssigt, at årsplanen og den deraf planlagte og gennemførte undervisning, danner grundlag for undervisningsbeskrivelsen. Beskrivelsen kan opbygges ud fra, hvilke færdigheds- og vidensområder, der har dannet grundlag for forløbene, samt hvilket indhold eleverne har arbejdet med, og hvordan dette er blevet evalueret.

I tilfælde af en klasse har været undervist holdopdelt med flere undervisere, er det klassens prøveansvarlige idrætslærer, der har ansvaret for at samle undervisningsbeskrivelsen og den samlede opgivelse af tekster.

Læreren udarbejder en samlet undervisningsbeskrivelse, der indeholder følgende:

- Oplysninger om undervisningens form og indhold herunder de tre kompetenceområder
- Angivelse af minimum tre temaer
- Tekster og multimodale tekster der har været anvendt i undervisningen
- Underskrift af skolens leder

Undervisningsbeskrivelsen udleveres til eleverne umiddelbart efter lodtrækningen af indholdsområderne, så eleverne kan anvende undervisningsbeskrivelsen som inspiration, når de skal vælge tema, udarbejde dispositioner og praksisprogram samt forberede sig til prøvens mundtlige del.

For at sikre at eleverne har et solidt udgangspunkt for valg af tema, udarbejdelse af dispositioner og praksisprogram, kan det tilstræbes, at udarbejdelsen af undervisningsbeskrivelsen finder sted løbende efter hvert afsluttet undervisningsforløb. Dette sker for at sikre mere undervisningstid til vejledning og træning af praksisprogrammet.

Undervisningsbeskrivelsen sendes til censor senest 14 dage før prøveafholdelsen. Undervisningsbeskrivelsen giver censor indblik i, hvorledes der har været arbejdet inden for kompetenceområderne, og den danner grundlag for den idrætsfaglige dialog under den mundtlige del af prøven.

Eksempel på en undervisningsbeskrivelse

Undervisningsbeskrivelse for faget idræt:	
Skole: (navn på skole)	Andersen skole
Klasse: (navn på klasse)	9.A
Lærer: (navn på lærer)	Anders Andersen
Forløb: (en overskrift på forløbet)	Mig og min krop (Forløb 1)
Tema/temaer: (en betegnelse af tema/temaer, der har været i fokus i dette forløb)	Idræt og identitet Idræt og sundhed
Kompetenceområder:	Idrætskultur og relationer Krop, træning og trivsel
Kompetencemål:	Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv
Færdigheds og vidensområder	Undervisningen arbejder hen imod at..
Sprog og skriftsprog Fysisk træning Krop, træning og trivsel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eleverne kan vise deres egne opvarmningsprogrammer med bestemte formål 2. Eleverne kan skriftligt formidle, hvilken betydning træningsprogrammet har for deres krop og sundhed. 3. Eleverne kan indgå i en samtale om egen og andres identitet i forhold til fysisk aktivitet.
Forløbsbeskrivelser:	<p>Forløbet varer 5 uger</p> <p>Gennem hele 9. klasse har vi arbejdet med forskellige former for opvarmning, der har været målrettet en aktivitet. Eleverne har gruppevis stået for denne opvarmning.</p> <p>I dette forløb bliver eleverne bl.a. præsenteret for Andersen testen i den første lektion.</p> <p>Eleverne placeres i grupper i forhold til, hvordan de klarede testen. De der løb længst, blev placeret i samme gruppe, herefter en gruppe med de næstbedste osv.</p> <p>Herefter fik de til opgave at sammensætte et træningsprogram med konditionstræning, så de kunne klare testen endnu bedre end første gang.</p> <p>De skulle i fællesskab udarbejde et træningsprogram, som alle kunne gennemføre, og som de kunne formidle og vise for hinanden i grupper. Grupperne arbejdede individuelt og i makkerpar med sparring fra læreren.</p> <p>Afslutningsvis skulle alle elever gennemføre Andersen testen igen og aflevere deres træningsprogram på skift, hvor de også gav udtryk for, hvilken betydning træningsprogrammet havde haft for dem selv og deres sundhed.</p>

Evaluering:	Der blev løbende foretaget en evaluering, idet læreren var vejleder, mens eleverne udarbejdede træningsprogrammerne. Slutevalueringen bestod i, at grupperne skulle vise deres træningsprogram og aflevere en skriftlig rapport med deres træningsprogram og de tanker og overvejelser, de havde haft før, under og efter de 5 uger i forhold til krop, identitet og sundhed.
Tekster/links:	Fysiologi fra DGI (s. 4-7) Fysiologi fra DGI (s. 4-7) Styrketræning med egen kropsvægt fra Fitproject (s. 1-6) http://fitproject.dk/artikler/styrketræning-med-kropsvægt
Lærers underskrift:	Skolelederens underskrift:

Tidsplan

Det er lærerens ansvar at fordele grupperne inden for en tidsplan.

Når tiderne fordeles, kan det være en fordel, at der er afsat lidt tid mellem grupperne. Det er vigtigt, at læreren forbereder eleverne på, at når den ene gruppe er inde til den mundtlige del, skal næste gruppe gøre sig klar til deres praksisdelen dvs. fx stille rekvisitter op, opstille baner, finde bolde m.m. frem, så alt er klar, når den foregående gruppe har fået deres vurdering.

I planlægningen af tidsplanen er det en god ide at medtænke, hvor prøverne afholdes, så eleverne får bedst mulige rammer for at opstille til deres prøve. Fx vil det ikke være hensigtsmæssigt at placere to grupper, der begge har krævende redskabsbaner lige efter hinanden, medmindre grupperne benytter de samme redskaber.

Det er vigtigt, at der også er plads til pauser i tidsplanen, da prøven kan være lang for fx 4-5 mands grupper.

Tiden starter, når prøven går i gang. Tiden kan ikke sættes på pause eller forlænges på baggrund af transport mellem stederne, hvor prøven afvikles (jf. afsnittet om tid og sted). Det er censor, der bestemmer, hvornår prøven afsluttes.

Når tidsplanen laves, kan det være en fordel at aftale med censor, hvornår prøverne skal gå i gang.

Prøvetiden inklusive votering er:

- 35 minutter for to elever
- 45 minutter for tre elever
- 55 minutter for fire elever
- 65 minutter for fem elever

Eksempel på tidsplan

Tidspunkt	Navne	Pulje A	Pulje B	Tema
9.00-9.55	Mette, Abdul, Tim, Andrea	Kropsbasis	Boldbasis og boldspil	Idræt og samarbejde
10.05-10.40	Jeppe, Søren	Dans	Fysisk træning	Idrættens historie
10.40-11.00	PAUSE			
11.00-11.45	Thorbjørn, Sofie, Mads	Redskabsaktiviteter	Natur/udeliv	Idrætskultur
11.55-13.00	Gustav, Emilie, Melih, Sheila, Jonas	Kropsbasis	Løb, spring og kast	Idrættens historie

Info til eleverne

Eleverne skal inden prøven orienteres om prøvekravene, vurderingskriterierne og prøvens forløb.

Eleverne skal have en kopi af undervisningsbeskrivelsen, en oversigt over de opgivne tekster samt en tidsplan, når den er klar.

I forbindelse med gennemgangen af prøvens form og indhold er det vigtigt at minde eleverne om, at de til prøven skal medbringe dispositionen, og at de gerne må medbringe egne noter til både den praktiske og den mundtlige prøve. Noterne kan med fordel være i stikordsform for at undgå, at eleverne blot sidder og læser op.

Det anbefales, at det er eleverne, der påbegynder den mundtlige del, så de tager styringen og dermed er med til at styre samtalen i den retning, de ønsker det. Den mundtlige del af prøven er en reflekterende samtale, og eleverne skal derfor være forberedt på en dialog mellem lærer/censor og eleverne.

Det kan være en fordel, at udlevere en tjekliste til eleverne i forbindelse med deres forberedelse frem mod prøven. Her er et eksempel på en sådan liste:

Eksempel på en tjekliste til eleverne til prøven i idræt

1. Planlæg jeres program minut for minut. Hvor skal det foregå? Hvilken rækkefølge? Hvor lang tid tager det? Hvordan kommer I fra en aktivitet til en anden?
2. Vær sikker på at I bruger hele tiden! Ikke for lidt tid eller for meget tid! Øv jeres program og tag tid!
3. Vær sikker på at jeres program er ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder.
4. Vær sikker på at jeres program viser jeres tema. At jeres øvelser, aktiviteter og spil viser jeres tema.
5. Forbered jeres mundtlige del, så I starter med at forklare jeres valg; hvorfor har I valgt at tage de forskellige øvelser mm med i jeres program i forhold til indholdsområder og tema. Uddyb jeres tema med teori og perspektiver. Medbring evt. en analyse, en model eller andet som I vil gennemgå.
6. I skal sørge for, at alle får taletid.
7. Sørg for at teknikken virker (musik, projektor, airtrack mm.)
8. Sørg for at have styr på de redskaber, rekvisitter og bolde, som I skal bruge.
9. Få styr på jeres aftaler med hjælpere, der skal styre musikken, hjælpe med at sætte redskaber op og være kaniner i jeres program.
10. I skal forberede lokalerne, imens de andre er til den mundtlige del af prøven.
11. Husk at tage smykker af, sæt håret, tag noget tøj på der skaber et hold evt. samme t-shirts eller samme farve tøj. Spyt tyggegummi ud og tag passende fodtøj på.
12. Tjek tidsplanen så I er klar.
13. Træk vejret og nyd det!

God fornøjelse med prøven!

Selve prøven

Den praktiske del trin for trin

1. Prøven begynder

Prøven begynder, når eleverne går i gang med praksisprogrammet. Der er ikke mulighed for pause i prøvetiden. Prøvetiden skal foregå uden stop. (jf. afsnittet om tid og sted for prøven).

2. Steder for prøven

Det er muligt for eleverne at fremlægge deres praktiske del både ude og inde og i flere rum (jf. afsnittet om tid og sted for prøven).

3. Fordeling af tid

Praksisprogrammets indhold skal være ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder, og det påhviler gruppen, at alle gruppemedlemmer deltager lige meget under udførelsen af de praktiske øvelser. Fx er det ikke nok at danse i 3 minutter og spille bold i 17 minutter. Fordelingen af tiden mellem den praktiske og den mundtlige del til prøven skal afspejle undervisningen og fagets mål. (jf. afsnittet om fordelingen af tiden).

4. Flere eksaminatorer

I tilfælde af at der er flere lærere tilknyttet en klasse, der er til prøve, vælger lærerne, hvem der er eksaminator, og dermed hvem der vurderer eleverne. Kommunikationen mellem censor og lærer før og undervejs i prøven kan virke forstyrrende og være med til at påvirke vurderingen. Derfor anbefales det, at lærer og censor først kommunikerer om vurderingen efter endt prøve. (jf. afsnittet om eksaminator).

5. Sikkerhed

Det er vigtigt, at der bliver taget hensyn til sikkerheden, og at skolens ledelse inddrages i disse beslutninger. (jf. afsnittet om sikkerhed).

6. Hjælpere

Eleverne kan i deres praksisprogram inddrage hjælpere til praktiske opgaver eller som deltagende hjælpere i selve programmet. Hjælperne kunne fx være spillere i en holdaktivitet, hvor dette vil være hensigtsmæssigt, eller styre musikken, holde rekvisitter el. lign. (jf. afsnittet om hjælpere).

7. Hjælpemidler

Det er tilladt, at eleverne anvender hjælpemidler og rekvisitter i deres prøve, hvis det er med til at understøtte deres prøve (jf. afsnittet om hjælpemidler og rekvisitter).

8. Vurdering

Lærer og censor observerer og vurderer elevernes fremlæggelse af praksisprogram i forhold til vurderingskriterierne og ud fra de punkter, eleverne bliver prøvet i (jf. afsnittet om vurderingskriterier).

Den mundtlige del trin for trin

Prøvens mundtlige del foregår umiddelbart i forlængelse af den praktiske del, og den foregår som en samtale mellem eleverne og læreren. Censor kan stille uddybende spørgsmål.

Undervejs i samtalen påhviler det læreren, at alle elever i gruppen får mulighed for at komme til orde.

Eleverne kan vælge at være mundtlige undervejs i den praktiske del af prøven. Man skal dog være opmærksom på, at eleverne ikke lader den mundtlige del tage over i deres praksisprogram. Det er vigtigt, at eleverne skaber flow i praksisdelen, og får vist deres kropslige færdigheder inden for de to indholdsområder.

1. En reflekterende samtale

Samtalen er en reflekterende samtale i en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram og deres overvejelser i forhold til tema og indholdsområder.

Eleverne kan med fordel tage udgangspunkt i et forberedt oplæg.

2. Noter

Eleverne må gerne medbringe noter til både den praktiske og mundtlige del, dog er det at foretrække, at de kun har skrevet stikord, så det ikke bliver en oplæsning og udenadslære, da den mundtlige del skal være en reflekterende samtale.

3. Vurderingen

Der gives individuelle karakterer, der er dækkende for både prøvens praktiske og mundtlige del. Vurderingen er en helhedsvurdering af eleverne.

Tid og sted for prøven

Det er vigtigt at pointere, at tiden begynder, når prøven går i gang og først slutter, når prøvetiden er gået. Tiden kan ikke sættes på pause eller afbrydes midt i prøven. Eleverne har ansvaret for, at tiden bliver ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder, og at de fylder tiden ud.

Eleverne kan vælge mellem mange forskellige steder til afvikling af deres prøve, fx i en hal, gymnastiksal, på et torv, i en skov el.lign. Prøven kan afvikles indendørs og/eller udendørs. Eleverne kan vælge at starte et sted for derefter at flytte prøven til et nyt sted. På deres "transport stykke" må de gerne vælge at udføre øvelser, der indgår som en del af praksisprogrammet. Transporttiden indgår i den samlede prøvetid.

Transporttiden kan også bruges på at formidle noget til lærer og censor, som fx hvilke øvelser de skal i gang med, eller hvilke muskler de skal bruge/arbejde med. Det kan også være en forklaring på noget teknisk, som understøtter praksis.

Hvis man som lærer vurderer, at prøverne ikke kan afholdes på skolen, må man gerne flytte prøverne til en anden lokation, fx det idrætscenter, hvor man har trænet hele året. Censor skal dog være informeret om dette inden prøvedagen.

Eleverne opstiller forud for prøven eventuelle remedier til brug under prøvens praktiske del. De kan søge om hjælp hos andre elever.

Læreren har forberedt, hvor den mundtlige del skal foregå. Det skal være et uforstyrret sted, som kan skabe en god ramme om den mundtlige del af prøven.

Det er en fordel, at lokalet er placeret meget tæt på, hvor praksis foregår, så der ikke bruges tid på at gå frem og tilbage.

Fordeling af tiden

Eleverne får tildelt tid efter antal af elever i en gruppe efter følgende fordeling:

- 35 minutter for to elever
- 45 minutter for tre elever
- 55 minutter for fire elever
- 65 minutter for fem elever

Fordelingen af tiden mellem den praktiske og den mundtlige del til prøven skal afspejle undervisningen og fagets mål, hvilket afspejles i en fordeling af tiden med 2/3 af tiden til den praktiske del og 1/3 til den mundtlige del. Hvis prøven afholdes på særlige vilkår, kan der afviges fra denne fordeling af tiden.

Praksisprogrammets indhold skal være ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder. Fx er det ikke nok at danse i 3 minutter og spille bold i 17 minutter, hvis man har trukket "dans og udtryk" og "Boldbasis og boldspil". Eleverne må gerne mixe deres praksisprogram med lidt tid fra det ene indholdsområde og lidt tid fra det andet indholdsområde, så længe at den samlede tid er ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder.

Det påhviler gruppen, at alle gruppemedlemmer deltager lige meget under udførelsen af de praktiske øvelser, hvis ikke der er særlige vilkår for en eller flere i gruppen.

Voteringen er inkluderet i prøvetiden.

Eksaminator/Flere eksaminatorer

Det er muligt at være flere eksaminatorer ved prøverne i idræt, hvis flere lærere har været ansvarlige for undervisningen. Af hensyn til eleverne anbefaler vi dog, at man nøje overvejer, hvor mange eksaminatorer, der skal eksaminere eleverne. Det kan virke overvældende med flere eksaminatorer. Det er vigtigt, at eleverne føler sig trygge under eksaminationen og ikke er i tvivl om, hvem der eksaminerer dem. Det kan skabe forvirring, hvis der er flere voksne, de skal forholde sig til.

Vælger man at være flere eksaminatorer ved bedømmelsen, gives bedømmelsen efter drøftelse mellem dem. Det betyder, at både censor og eksaminatorerne samlet skal blive enige om en bedømmelse. Er eksaminatorerne og censor ikke enige om karakteren, giver eksaminatorgruppen og censor hver en karakter. Hvis der ikke er enighed inden for eksaminatorgruppen om karakteren, giver hver eksaminator en karakter. Eksaminatorgruppens karakter er gennemsnittet af de afgivne karakterer inden for gruppen afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer. Den endelige karakter for prøven er gennemsnittet af eksaminatorgruppens og censors karakterer. Ligger gennemsnittet midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter, og ellers nærmeste lavere karakter.

Kommunikationen mellem censor og eksaminator før og undervejs i prøven kan virke forstyrrende og være med til at påvirke vurderingen. Derfor anbefales det, at lærer og censor først kommunikerer om vurderingen efter endt prøve.

Sikkerhed

Det er vigtigt, at eleverne udfører øvelser m.m. med sikkerhed, så eleverne ikke kommer til skade.

Det kunne fx være i form af modtagere ved udfordrende spring, og bare tæer eller gymnastiksko på redskaber eller ved akrobatik, så eleverne ikke glider. Det kan i nogle tilfælde også være nødvendigt, at det er læreren, der fungerer som modtager af hensyn til sikkerheden.

Sikkerheden skal være det vigtigste element i alle øvelser, så eleverne ikke udsætter sig selv for fare. Eleverne skal kunne foretage kvalificerede valg, som ikke udsætter dem for unødvendig fare.

I forhold til brugen af afsætsredskaber henviser vi til Sundhedsstyrelsens anbefalinger og gør opmærksom på, at skoler eller kommuner kan have egne regler for brugen af afsætsredskaber, antal rotationer mm. Såfremt at eleverne ønsker at fremvise øvelser fx komplicerede spring, hvor læreren ikke kan garantere den nødvendige sikkerhed, kan eleverne benytte egen træner fra fritidslivet eller anden kvalificeret hjælp til at skabe sikre rammer.

Det er skolelederen, der har det endelige ansvar for sikkerheden før og under prøven.

Hjælpere

Til praksisprøven må eleverne gerne benytte hjælpere, der skal understøtte deres praksisprogram, som fx at være spilfordeler, partnere i dans, spillere i en holdaktivitet, sikkerhedsmodtagning, hjælpere til rekvisitter, musik m.m.

Hjælperne kan både have en praktisk funktion i forhold til fx redskaber og musik og en deltagende funktion, fx hvis en gruppe har brug for en ekstra deltager, for at en pardans kan fungere, når man er ulige i gruppen, eller hvis der er brug for flere deltagere til et hold at spille mod.

Eleverne må også gerne inddrage hjælpere i tilfælde, hvor de andre elever i gruppen ikke har kompetencerne til at understøtte deres praksis. Dette kunne fx være som partner til at danse tango eller som sikkerhedsmodtager ved et kompliceret spring.

Det er dog vigtigt, at eleverne er bevidste om, at det er dem, der bedømmes og ikke deres hjælpere.

Hjælpemidler og rekvisitter

Eleverne må gerne medbringe hjælpemidler og rekvisitter, hvis det understøtter deres praksisprogram og tema.

Det kunne fx ske i et praksisprogram med temaet "Idræt og kultur", hvor eleverne ville vise, at de var på en rejse rundt i forskellige kulturer, og derfor havde en kuffert med og transporterede sig på et skateboard.

Dette er tilladt så længe hjælpemidlerne understøtter eleverne i deres praksisprogram, uanset om de er småskadet, fysisk eller psykisk handicappede, eller blot er kreative el.lign.

§ 33 – Fritagelse for at blive bedømt på de kropslige færdigheder i prøven i idræt.

Prøvebekendtgørelsens § 33 er indsat for at tilgodese den gruppe af elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov, eller alvorlig kronisk sygdom. Elever, der går til prøve under § 33 bliver skal ikke bedømmes på deres kropslige færdigheder. Prøven i idræt bliver for denne gruppe af elever stadig en gruppeprøve, hvor eleven i et samarbejde med de andre i gruppen sammensætter et praksisprogram, som denne gruppe elever vil blive bedømt på sammen med deres faglige viden i den reflekterende samtale på samme vilkår som resten af gruppens deltagere.

§ 33 i prøvebekendtgørelsen

§ 33. Elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov, eller alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, for hvem deltagelse i den fysiske del af idrætsprøven vil være en umulighed, eller elever, som er i en livstruende tilstand, kan fritages fra at blive bedømt på de kropslige færdigheder i prøven i idræt.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 træffes af skolens leder på baggrund af en udtalelse fra en speciallæge eller fra andre sagkyndige efter samråd med eleven og forældrene.

Stk. 3. Afgørelse efter stk. 1 skal være truffet inden den 1. december forud for prøveterminen maj-juni og inden den 1. oktober forud for prøveterminen december-januar. Såfremt det ikke er muligt at træffe afgørelse efter stk. 1 inden den 1. december eller den 1. oktober, skal afgørelsen træffes snarest muligt herefter.

Stk. 4. En elev, der aflægger prøve efter stk. 1, prøves som fastsat i bilag 1, pkt. 15.15, og bedømmes efter bilag 1, pkt. 15.16.

Elevegruppen

Fritagelse for at blive bedømt på de kropslige færdigheder i prøven i idræt gælder for tre grupper af elever:

- Elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov,
- elever med alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, og
- elever, som er i en livstruende tilstand.

Elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov

Denne gruppe omfatter elever for, hvem det vurderes fysisk umuligt at gennemføre den fysiske del af idrætsprøven pga. nedsat fysisk funktionsevne i en sådan grad, at eleverne har massive, sammensatte hjælpebehov, fx elektrisk kørestol. Det kan både være elever, der er født med eller ved en ulykke har pådraget sig en nedsat fysisk funktionsevne. Det kan også være elever, der ikke kan gennemføre skoledagen uden brug af massiv hjælp i form af fx praktisk medhjælp. Der skal altså være tale om elever, der får særlig tilrettelagt undervisning, og som på ingen måde kan aflægge den fysiske del af prøven.

Elever med alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne

Denne gruppe omfatter elever for hvem det vurderes fysisk umuligt at gennemføre den praktiske del af idrætsprøven pga. alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, hvor fysisk udfoldelse er forbundet med fx massive smerter eller motoriske begrænsning. Det kan være elever med børnegigt eller muskelsvind.

Elever, som er i en livstruende tilstand

Denne gruppe omfatter elever for hvem det vurderes, at fysisk udfoldelse vil have en livstruende indvirkning på elevens helbred. Det kan fx være elever med alvorlige spiseforstyrrelser.

Den praktiske del af prøven

Eleven indgår i planlægningen af prøven på lige fod med gruppens øvrige deltagere. Eleven er dermed med i forberedelsen til valg af tema og planlægning af program ud fra de lodtrukne indholdsområder. Eleven bidrager med den viden, som eleven har fra undervisningen. Det kan fx være i forbindelse med bevægelsesanalyse, spiludvikling, taktik og teori.

Eleven udfører ikke fysisk det praktiske program, men eleven er til stede under den praktiske del af prøven og kan efterfølgende i den reflekterende samtale bidrage på lige fod med resten af gruppen om sammensætning af program og faglig viden.

Fordeling af tiden

Når en elev går til prøve under § 33 og indgår i en gruppe skal elevens tid for den praktiske del af prøven trækkes fra den samlede tid, som gruppen har til den praktiske del af prøven. Det betyder, at fordelingen ser således ud, når en elev, der går til prøve under § 33, indgår i en gruppe:

Gruppe størrelse	Den praktiske del	Den mundtlige del	Tid i alt
2	17 min	12 min	29 min
3	23 min	15 min	38 min
4	30 min	18 min	48 min
5	36 min	22 min	58 min

Vejledning

I vejledningen af en elev, der går til prøve efter § 33, er det vigtigt at sætte fokus på, hvordan gruppen skal sammensætte sit program både i forhold til den praktiske del og den mundtlige del.

Vejledningen skal særligt fokusere på gruppens rollefordeling under den mundtlige del af prøven, så alle elever får aflagt prøve i henhold til den bestemmelse, eleverne hver i sær aflægger prøve efter. Det er vigtigt, at eleverne i gruppen gør sig overvejelser om, hvordan den mundtlige prøve tilrettelægges, så eksaminationen af eleverne bliver fordelt ligeligt.

Under selve prøven

Under selve prøven er eleven til stede under hele idrætsprøven, dvs. både under den praktiske og den mundtlige del. Det er en mulighed, at eleven mundtligt deltager under den praktiske del, fx ved at forklare sammenhæng til tema, fysiologi el. lign. Det er op til gruppen, hvordan de fordeler

deres tid og organiserer deres program, så alle elever i gruppen får mulighed for at vise deres kompetencer under prøven. Det betyder derfor også, at eleverne i gruppen, der ikke går op efter § 33, og eleven, der går til prøve efter § 33, skal have samme mulighed for at deltage mundtligt. Eksaminator og censor skal dog være opmærksom på, at eleven under § 33's tid er beregnet efter deltagelse i den mundtlige del af prøven, og derfor er det vigtigt, at eleven under § 33 kun er mundtlig under den praktiske del, når det giver mening og ikke er overskyggende for resten af gruppens tid til deres fremlæggelse af praksisprogrammet.

Vurderingen af elever under § 33

Ifølge prøvebekendtgørelsen vurderes elever, der går til prøve efter § 33, udelukkende på baggrund af sammensætning af program og idrætsfaglig viden. Kropslige færdigheder indgår ikke i bedømmelsen af eleven. De resterende elever i gruppen vurderes på normal vis. Der henvises til prøvevejledningens afsnit om bedømmelse og vurderingskriterier.

Hvordan og hvornår afgørelsen bliver truffet?

Det er skolens leder, der i samråd med eleven og elevens forældre træffer afgørelse om, hvorvidt eleven skal gå til prøve efter § 33. Afgørelsen skal træffes på baggrund af en speciallægevurdering, og afgørelsen skal være truffet inden 1. oktober forud for prøvetermin i december-januar og inden 1. december forud for prøveterminen i maj-juni.

Information til censor

Det er eksaminators opgave at orientere censor, hvis der er en eller flere elever, der går til idrætsprøven efter § 33. Orienteringen skal ske samtidig med, at materialerne sendes til censor 14 kalenderdage før prøven. Se mere herom nedenfor.

Censor

Der henvises til prøvebekendtgørelsens § 51.

Censor skal påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og de øvrige krav i reglerne om faget og prøverne. Censor skal i øvrigt medvirke til og påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Undervisningsbeskrivelse, oversigt over de opgivne tekster, dispositioner og tidsplan sendes, så de er censor i hænde senest 14 kalenderdage før prøven. Når censor har modtaget materialet, kontakter han eller hun læreren. Lærer og censor drøfter derefter eventuelle tvivlsspørgsmål og afklaringer inden prøvedagen.

Censor er pålagt at læse de opgivne tekster, også hvis eleverne har valgt et selvdefineret tema og dermed en andre tekster. Dette er for at sikre, at eleverne vurderes lige og har lige vilkår, når de går til prøve.

Vurderingskriterier

Vurderingen af den enkelte elev sker med udgangspunkt i de tre kompetencemål for faget, og de vejledende færdigheds- og vidensmål, som er i de lodtrukne indholdsområder for gruppen samt sammenhæng med tema og praksisprogram.

Der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor de bedømmes og prøves i følgende 3 områder:

1. Kropslige færdigheder

- a) at tage kvalificerede valg
- b) at vise kvalitet i bevægelse

2. Sammensætning af praksisprogram

- a) praksisprogrammets sammenhæng med tema
- b) idrætslige færdigheder
- c) at udvikle idrætslige aktiviteter
- d) samarbejde

3. Idrætsfaglig viden

- a) i forhold til valgte tema
- b) i forhold til programmets to indholdsområder
- c) anvendelse af fagord og begreber

I forhold til kropslige færdigheder tager vurderingen udgangspunkt i, om eleverne kan foretage kvalificerede valg i forhold til øvelsesvalg og niveau og på selve kvaliteten af bevægelsens udførelse. Eleverne vurderes på deres idrætslige færdigheder og deres evne til at udvikle idrætslige færdigheder.

I forhold til elevernes sammensætning af praksisprogram skal de i deres valg af øvelser/aktiviteter/bevægelser vise, at de har opnået målene i deres indholdsområder. Fx skal de vise beherskelse af tekniske og taktiske elementer i boldspil. I kropsbasis skal eleverne kunne fastholde koncentration og fokus i idrætsudøvelsen. Eleverne vurderes på deres evne til at samarbejde. Eleverne vurderes på deres sammensætning af praksisprogram og i forhold til, om der er sammenhæng med temaet.

Det sidste område drejer sig om elevernes faglige viden. Hvordan sætter de deres viden i spil i forhold til deres tema og indholdsområder? Formår eleverne at bruge korrekte fagord og begreber?

Helhedsvurderingen skal ske på baggrund af det, eleverne præsterer under prøven inden for de tre områder. En videooptagelse, der er optaget i undervisningen, indgår ikke som en del af bedømmelsen på kropslige færdigheder, men kan indgå, hvis det er i forhold til en bevægelsesanalyse, som de vil anvende for at understøtte deres idrætsfaglige viden.

Karakteren gives således på baggrund af en helhedsbedømmelse af elevernes evne til at opfylde en række af fagets fælles mål i relation til de indholdsområder og det tema, som gruppen har trukket og valgt.

Der gives individuelle karakterer, selvom det er en gruppeprøve. Det betyder også, at hvis en elev i en gruppe ikke har præsteret det samme som gruppens øvrige medlemmer, må det ikke påvirke de andre negativt.

I vurderingen er det vigtigt både at medtage præstationens positive og negative sider. Det kan fx være i de valg af øvelser, som eleverne har valgt. Her kan de både vise kvalificerede og mindre kvalificerede valg. Det kan også være, at det skinner tydeligt igennem, om den enkelte elev har samarbejdet med gruppen eller ej.

I tilfælde af at gruppen ikke udfylder tiden og fordeler indholdsområderne ligeligt, vil det påvirke den samlede vurdering.

Bedømmelse/vejledende karakterbeskrivelse

Efter den mundtlige del af prøven forlader eleverne lokalet, mens eksaminator og censor drøfter præstationen og giver én karakter pr. elev. Censor giver sit forslag til karakter først. Ved uenighed gennemføres en drøftelse ud fra vurderingskriterierne og de vejledende karakterbeskrivelser, med det formål at opnå enighed. Når eksaminator og censor er enige om karaktererne, kaldes eleverne ind i prøvelokalet, hvor de modtager deres karakterer sammen med en uddybende forklaring, der begrundes karakteren. Eleverne har mulighed for at modtage deres karakterer individuelt.

Er der blot én elev, der ikke ønsker, at karaktererne gives samlet, skal alle have deres karakter individuelt.

Karakteren gives på baggrund af en helhedsbedømmelse af elevernes evne til at opfylde en række af fagets mål i relation til de lodtrukne indholdsområder og det valgte tema. I vurderingen er det vigtigt at medtage præstationens såvel positive som negative sider. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor de kompetencer, eleverne har demonstreret, vægtes. Det er elevens demonstration af fagets kompetenceområder, der vurderes.

Karakteristik af den fremragende præstation (12)

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler

- Eleven udviser stor sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven kan tage særdeles kvalificerede valg og udvise høj kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer tiden fremragende i gennemførelsen af et alsidigt sammenhængende praksisprogram med et meget højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.
- Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på særdeles højt niveau.
- Eleven udviser meget høj grad af samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale klart og overbevisende begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan overbevisende anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale.
- Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med korrekte fagord og begreber.

Karakteristik af den fortrinlige præstation (10)

Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler

- Eleven udviser sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven kan tage kvalificerede valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer tiden yderst fortrinligt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.

- Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på højt niveau.
- Eleven udviser høj grad af samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale klart begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale.
- Eleven kan sikkert sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.

Karakteristik af den gode præstation (7)

Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler

- Eleven udviser sikkerhed i store dele af de kropslige færdigheder. Eleven kan træffe gode valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer tiden godt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et godt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.
- Eleven har sammensat et program, hvor der indgår velvalgte idrætslige færdigheder og med god udvikling af idrætslige aktiviteter.
- Eleven udviser god grad af samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale redegøre for valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i nogen grad anvende viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i nogen grad inddrage idrætsfaglig viden.
- Eleven kan sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.

Karakteristik af den jævne præstation (4)

Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler

- Eleven udviser ringe sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven formår kun at træffe delvise gode valg og udviser en mindre grad af kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer i mindre grad tiden fornuftigt i gennemførelsen af et sammenhængende praksisprogram med et jævnt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.
- Eleven har sammensat et program, hvor der indgår mindre velvalgte idrætslige færdigheder og med jævn udvikling af idrætslige aktiviteter.
- Eleven formår delvist at samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale fortælle om valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i mindre grad anvende et jævnt kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i mindre grad inddrage idrætsfaglig viden.
- Eleven formår delvist at udtrykke sig om idrætspraksis ved brug af få fagord og begreber.

Karakteristik af den tilstrækkelige præstation (2)

Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål

- Eleven udviser stor usikkerhed i mange af de kropslige færdigheder. Eleven træffer få gode valg og udviser en tilfældig og minimal kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer tiden ringe i gennemførelsen af praksisprogrammet med et lavt fagligt niveau i forhold til indholdsområderne og tema.
- Eleven har sammensat et program, hvor de idrætslige færdigheder virker tilfældigt valgt, og hvor programmet indeholder en ringe udvikling af idrætslige aktiviteter.

- Eleven formår kun i en ringe grad at samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale usammenhængende fortælle om valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i ringe grad anvende et meget lille kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i minimal grad inddrage idrætsfaglig viden.
- Eleven udviser en usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med få fagord og begreber.

Karakteristik af den utilstrækkelige præstation (00)

Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål

- Eleven udviser på utilstrækkeligvis en stor usikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven træffer mange utilstrækkelige valg og udviser ingen kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer ikke tiden i gennemførelsen af praksisprogrammet og det faglige niveau er uacceptabelt i forhold til indholdsområder og tema.
- Eleven har sammensat et usammenhængende program, hvor der indgår utilstrækkelige idrætslige færdigheder og utilstrækkelig udvikling af idrætslige aktiviteter.
- Eleven formår ikke at samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale nævne enkelte valg fra praksisprogrammet. Eleven anvender i meget ringe grad kendskab til indholdsområderne og udviser utilstrækkelig viden om og forståelse for temaet og inddrager ikke idrætsfaglig viden.
- Eleven udviser en stor usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.

Karakteristik af den ringe præstation (-3)

Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation

- Eleven mødte op til prøven, men vedkommende fremviste ingen, eller meget få øvelser eller aktiviteter, og deltog i den reflekterende samtale uden deciderede svar.
- Elevens præstation var helt uacceptabel.

Vejledende karakterbeskrivelse i skemaform

I eksaminator og censors dialog om karakterfastsættelse kan nedenstående skema være et nyttigt redskab. Det er vigtigt at pointere, at skemaet skal understøtte helhedsvurderingen af elevens præstation, og derfor er skemaet tænkt som et overbliksskema og ikke en opdeling af elevens præstationsområder.

	12	10	7	4	2	00	-3
<p>Kropslige færdigheder</p> <p><i>At tage kvalificerede valg</i></p> <p><i>At vise kvalitet i bevægelse</i></p>	<p>Eleven udviser stor sikkerhed i de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven kan tage særdeles kvalificerede valg og udvise høj kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven udviser sikkerhed i de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven kan tage kvalificerede valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven udviser sikkerhed i store dele af de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven kan træffe gode valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven udviser ringe sikkerhed i de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven formår kun at træffe delvise gode valg og udviser en mindre grad af kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven udviser stor usikkerhed i mange af de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven træffer få gode valg og udviser en tilfældig og minimal kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven udviser på utilstrækkeligvis en stor usikkerhed i de kropslige færdigheder.</p> <p>Eleven træffer mange utilstrækkelige valg og udviser ingen kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre.</p>	<p>Eleven mødte op til prøven men fremviste ingen, eller meget få øvelser eller aktiviteter og deltog i den reflekterende samtale uden deciderede svar.</p> <p>Elevens præstation var helt uacceptabel.</p>
<p>Sammensætning af praksisprogram</p> <p><i>Praksisprogrammets sammenhæng med tema</i></p>	<p>Eleven disponerer tiden fremragende i gennemførelsen af et alsidigt sammenhængende praksisprogram med et meget højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.</p>	<p>Eleven disponerer tiden yderst fortrinligt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.</p>	<p>Eleven disponerer tiden godt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et godt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.</p>	<p>Eleven disponerer i mindre grad tiden fornuftigt i gennemførelsen af et sammenhængende praksisprogram med et jævnt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema.</p>	<p>Eleven disponerer i gennemførelsen af praksisprogrammet med et lavt fagligt niveau i forhold til indholdsområderne og tema.</p>	<p>Eleven disponerer ikke tiden i gennemførelsen af praksisprogrammet og det faglige niveau er uacceptabelt i forhold til indholdsområder og tema.</p>	
<p>Idrætslige færdigheder</p> <p><i>At udvikle idrætslige aktiviteter</i></p>	<p>Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på særdeles højt niveau.</p>	<p>Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på højt niveau.</p>	<p>Eleven har sammensat et program, hvor der indgår velvalgte idrætslige færdigheder og med god udvikling af idrætslige aktiviteter.</p>	<p>Eleven har sammensat et program, hvor der indgår mindre velvalgte idrætslige færdigheder og med jævn udvikling af idrætslige aktiviteter.</p>	<p>Eleven har sammensat et program, hvor de idrætslige færdigheder virker tilfældigt valgt, og hvor programmet indeholder en ringe udvikling af idrætslige aktiviteter.</p>	<p>Eleven har sammensat et usammenhængende program, hvor der indgår utilstrækkelige idrætslige færdigheder og utilstrækkelig udvikling af idrætslige aktiviteter.</p>	
<p>Samarbejde</p>	<p>Eleven udviser meget høj grad af samarbejde.</p>	<p>Eleven udviser høj grad af samarbejde.</p>	<p>Eleven udviser god grad af samarbejde.</p>	<p>Eleven formår delvist at samarbejde.</p>	<p>Eleven formår kun i en ringe grad at samarbejde.</p>	<p>Eleven formår ikke at samarbejde.</p>	
<p>Idrætsfaglig viden</p>	<p>Eleven kan i den efterfølgende samtale klart og</p>	<p>Eleven kan i den efterføl-</p>	<p>Eleven kan i den efterfølgende</p>	<p>Eleven kan i den efterføl-</p>	<p>Eleven kan i den efterføl-</p>	<p>Eleven kan i den efterfølgende samtale nævne</p>	

<p><i>I forhold til valgte tema</i></p> <p><i>I forhold til programmets to indholdsområder</i></p>	<p>overbevisende begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan overbevisende anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale.</p>	<p>gende samtale klart begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet.</p> <p>Eleven kan anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale.</p>	<p>samtale redegøre for valg fra praksisprogrammet.</p> <p>Eleven kan i nogen grad anvende viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i nogen grad inddrage idrætsfaglig viden.</p>	<p>gende samtale fortælle om valg fra praksisprogrammet.</p> <p>Eleven kan i mindre grad anvende et jævnt kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i mindre grad inddrage idrætsfaglig viden.</p>	<p>gende samtale usammenhængende fortælle om valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i ringe grad anvende et meget lille kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i minimal grad inddrage idrætsfaglig viden.</p>	<p>enkelte valg fra praksisprogrammet.</p> <p>Eleven anvender i meget ringe grad kendskab til indholdsområderne og udviser utilstrækkelig viden om og forståelse for temaet og inddrager ikke idrætsfaglig viden.</p>	
<p><i>Anvendelse af fagord og begreber</i></p>	<p>Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med korrekte fagord og begreber.</p>	<p>Eleven kan sikkert sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.</p>	<p>Eleven kan sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.</p>	<p>Eleven formår delvist at udtrykke sig om idrætspraksis ved brug af få fagord og begreber.</p>	<p>Eleven udviser en usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med få fagord og begreber.</p>	<p>Eleven viser en stor usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.</p>	

Sygdom og skader

Hvis én elev i en gruppe er syg eller bliver skadet umiddelbart forud for eller under prøven i idræt, og derfor ikke kan gennemføre prøven, skal denne elev aflægge en ny prøve snarest muligt. Eleven, der går til sygeprøve, går til prøve med samme disposition og indholdsområder. Eleven kan ændre i dispositionen, så den er tilpasset det antal elever, der går til sygeprøve i tid og indhold.

Det kan være nødvendigt at tilrettelægge sygeprøven for eleven, der er blevet syg eller skadet, som en individuel prøve. Ved denne prøve kan der anvendes "hjælpere", hvis det er muligt.

En elev, der bliver skadet umiddelbart op til 9. klasseprøven, kan desuden vælge at gennemføre prøven i idræt, i det omfang det er muligt på trods af skaden. En elev skal i disse tilfælde bedømmes på samme vilkår som andre elever. Det er en vurdering af elevens præstation under prøven, som gælder for vurderingen.

Resten af gruppen må gennemføre prøven uden den pågældende elev. Gruppen kan eventuelt anvende "hjælpere" som stand-ins for eleven, der ikke kunne gennemføre prøven. I tilfælde af frafald i en gruppe kan gruppen ændre i deres praksisprogram og deres mundtlige del, sådan at programmet passer til gruppens størrelse. Der kan vælges at skæres i tiden med 10 minutter pr. elev, der frafalder, eller de kan beholde tiden i respekt for det program, de har tilrettelagt. Det er en vurderingssag, der skal tilgodeses de resterende gruppemedlemmer.

Eleven kan ikke aflægge prøve efter prøvebekendtgørelsens § 33.

Prøve på særlig vilkår og fritagelse

Særlige prøvevilkår

I henhold til prøvebekendtgørelsens § 29 skal skolens leder tilbyde særlige prøvevilkår til elever med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder, når dette er nødvendigt for at ligestille disse elever med andre i prøvesituationen.

Særlige vilkår i forhold til prøven i idræt kan fx være ændring af tiden for dele eller hele prøven, at en elev kan gå til prøve alene, at prøven tilrettelægges med pauser. Det er vigtigt, at prøvens faglige niveau ikke ændres, og at eksaminator og censor har mulighed for at vurdere eleverne på samme måde som elever der ikke har særlige vilkår.

Får en elev forlænget prøvetid, kan eleven ikke aflægge gruppeprøve. Den særlige tilrettelæggelse kan kun gives til en elev med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, jf. prøvebekendtgørelsens § 28.

Fritagelse fra prøve

Skolens leder fritager en elev fra prøven, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse ikke, selv ikke på særlige vilkår, kan aflægge prøven. Fritagelse kan omfatte en eller flere prøver eller delprøver.

Regler om prøve på særlige vilkår og fritagelse for prøve er fastsat i prøvebekendtgørelsen. Du kan finde yderligere information herom i vejledningen *Prøver på særlig vilkår og fritagelse*, som kan

tilgås på hjemmesiden: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/tilrettelaeg-gelse/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

Bilag 1

Bekendtgørelse om folkeskolens prøver

15. Idræt

15.1. Prøven er praktisk/mundtlig.

15.2. Prøven foregår i grupper bestående af 2-5 elever.

15.3. Læreren vælger i samråd med eleverne minimum tre temaer med udgangspunkt i Fælles Mål, som har været genstand for undervisning i faget på 9. klassetrin. Temaer fra 8. klassetrin kan inddrages.

15.4. Der udfærdiges en undervisningsbeskrivelse, hvoraf de tre temaer fremgår. Undervisningsbeskrivelsen omfatter endvidere oplysninger om undervisningens form og indhold inden for fagets kompetenceområder. Det fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvilke tekster og multimodale tekster der har været anvendt i undervisningen. Der opgives mellem 15-20 normalsider, der fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori. Eleverne får udleveret undervisningsbeskrivelsen snarest muligt efter, at faget er udtrukket.

15.5. Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder angivet i henholdsvis pulje A og pulje B. Hver gruppe trækker ét indholdsområde fra hver pulje. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin maj/juni skal senest ske fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og tidligst 1. april. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin december/januar kan ske tidligst fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og senest 1. december. Grupperne vælger derefter et af de overordnede temaer eller et selvdefineret tema med lærerens godkendelse. Tema og indholdsområder skal danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale.

Indholdsområdet Natur og udeliv kan vælges, og hvis det er tilfældet, skal indholdsområdet indgå i pulje B. Puljerne indeholder følgende indholdsområder

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Boldbasis og boldspil
Dans og udtryk	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur og udeliv

15.6. Eleverne udarbejder gruppevis forud for prøven, og med vejledning fra idrætslæreren, en disposition for et praksisprogram, som skal fremvises til prøven. Dispositionen skal indeholde

- angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder,
- en kort redegørelse for sammenhæng mellem tema og indholdsområder,
- en kort oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet,
- angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen,
- angivelse af digitale medier, herunder musik og video, der eventuelt indgår i prøven samt
- elevens og lærerens underskrifter.

15.7. Dispositionen afleveres i to eksemplarer til idrætslæreren forud for det praktiske arbejde med praksisprogrammet. Idrætslærerne vejleder gruppevis frem mod afholdelse af prøven.

15.8. Den praktiske del af prøven består i udførelsen af et praksisprogram, der er sammensat med udgangspunkt i det valgte tema og de lodtrukne indholdsområder. De to indholdsområder skal fordeles lige- ligt i sammensætning af praksisprogrammet.

15.9. Den mundtlige del af prøven består af en samtale mellem gruppen og eksaminator samt eventuelt censor og forløber som en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram. Eleverne kan medbringe egne noter til prøven. Samtalen foregår i umiddelbar forlængelse af den praktiske prøve.

15.10. Prøven tilrettelægges, så kun én gruppe aflægger prøve ad gangen. Gruppens samlede prøvetid udregnes som 35 minutter for to elever inklusive tid til votering. Prøven forlænges med 10 minutter for hver ekstra elev. Prøvetiden fordeles med 2/3 af den samlede tid til den praktiske del og 1/3 af den samlede tid til den mundtlige del.

15.11. Der skal i prøvelokalet være mulighed for at anvende computer, musikanlæg og eventuelt projektor.

15.12. Der prøves

– i kropslige færdigheder

– at tage kvalificerede valg

– at vise kvalitet i bevægelse

sammensætning af praksisprogram

– praksisprogrammets sammenhæng med tema

– idrætslige færdigheder

– at udvikle idrætslige aktiviteter

– samarbejde

idrætsfaglig viden

– i forhold til det valgte tema

– i forhold til praksisprogrammets to indholdsområder

– anvendelse af fagord og begreber

15.13. Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering ud fra graden af målopfyldelse i faget. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor de kompetencer, som eleven har demonstreret, vægtes i en helhed.

15.14. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev.

15.15. Elever, der aflægger prøve i henhold til § 33, bliver ikke bedømt på de kropslige færdigheder, men er til stede under hele prøven, herunder både den praktiske og den mundtlige del. Eleverne indgår på samme vilkår som de øvrige elever i den mundtlige del af prøven. Fordelingen sker som fastsat i punkt 15.10.

Elever, der aflægger prøve efter § 33, prøves i sammensætning af praksisprogram og idrætsfaglig viden.

Sammensætning af praksisprogram

– praksisprogrammets sammenhæng med tema

– idrætslige færdigheder

– at udvikle idrætslige aktiviteter

– samarbejde

Idrætsfaglig viden

- i forhold til valgte tema
- i forhold til programmets to indholdsområder
- anvendelse af fagord og begreber

15.16. Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering ud fra graden af målopfyldelse i faget i forhold til sammensætning af praksisprogram og idrætsfaglig viden. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor de kompetencer, som eleven har demonstreret, vægtes i en helhed.

15.17. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev.